

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

М.В. Поляков

_____ 2020 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор
з науково-педагогічної роботи

 Д.М. Свинаренко

«____» _____ 2020 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра
на основі освітнього ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю 052 Політологія
(Освітня програма – Політологія)

Розглянуто на засіданні вченої ради
Факультету суспільних наук і міжнародних відносин
від «16» січня 2020 р. протокол № 5
Голова вченої ради (О. С. Токовенко)

Дніпро
2020

Укладачі програми:

1. Третяк Олексій Анатолійович, завідувач кафедри політології
2. Лясота Аліна Євгенівна, доцент кафедри політології.

Програма ухвалена

- на засіданні кафедри (кафедр):

1. Політології від «16» січня 2020 р. протокол № 5

Завідувач кафедри

(підпис)

(Третяк О. А.)
(прізвище та ініціали)

- на засіданні науково-методичної ради за спеціальністю (052 Політологія) від «16» січня 2020 р. протокол № 5

Голова

(підпис)

(Третяк О. А.)

(прізвище та ініціали)

I ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Фахове випробування – форма вступного випробування для вступу на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Результати фахового вступного випробування зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра. Приймальна комісія університету допускає до участі у конкурсному відборі осіб, які за результатом фахового вступного випробування отримали не менше 40 балів за шкалою від 0 до 100 балів.

Програма фахового випробування для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 052 Політологія, (Освітня програма – Політологія) містить питання з таких *нормативних* навчальних дисциплін професійної підготовки бакалавра за спеціальністю 052 Політологія:

1. Вступ до спеціальності «Політологія» ;
2. Загальна теорія політики;
3. Політична еліта і політичне лідерство;
4. Історія зарубіжних політичних вчень;
5. Політична культура;
6. Політичні ідеології.

II ПЕРЕЛІК ТЕМ, З ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКА

1. Вступ до спеціальності «Політологія»

Тема 1. Політична сфера суспільства: ознаки, структура.

Тема 2. Основні функції політичних інститутів в сучасному суспільстві.

Тема 3. Основні інститути політичної влади в сучасних індустріальних і постіндустріальних суспільствах.

Тема 4. Законодавча, виконавча й судова влади – співвідношення.

Тема 5. Теорії бюрократії. Основні типи політико-територіального устрою сучасної держави.

Тема 6. Сфери фахової діяльності політолога.

Тема 7. Політолог-експерт.

Тема 8. Політолог-консультант. Політолог-аналітик.

Тема 9. Держава в сучасній Україні: основні тенденції розвитку.

Тема 10. Інститути державної влади в сучасній Україні.

2. Загальна теорія політики

- Тема 1. Сутність політики: варіанти визначень.
- Тема 2. Економічні, соціологічні, стратифікаційні, правові й етичні дефініції політики.
- Тема 3. Субстанціональні визначення політики.
- Тема 4. Політика як сфера владних відносин.
- Тема 5. Розгляд політики в рамках системи «конфлікт - консенсус».
- Тема 6. Політика як процес. Взаємовплив і взаємообумовленість окремих сфер життя суспільства.
- Тема 7. Політика й економіка. Політика й культура.
- Тема 8. Політика й мораль. Рухливість меж політики.

3. Політичні еліти і лідерство

- Тема 1. Класичні теорії еліт: концепції Г. Моска, В. Парето, Р. Міхельса.
- Тема 2. Політичні еліти: поняття, функції.
- Тема 3. Сучасні теорії політичної еліти.
- Тема 4. Основні ознаки еліти.
- Тема 5. Політична еліта сучасної України: механізми формування, критерії, канали й механізми відбору, якість.
- Тема 6. Поняття політичного лідерства.
- Тема 7. Типи політичного лідерства за М. Вебером.

4. Історія зарубіжних політичних вчень

- Тема 1. Політичні ідеї античності.
- Тема 2. Платон про державу.
- Тема 3. Аристотелівський аналіз політики й форм правління.
- Тема 4. Політичні ідеї Середньовіччя.
- Тема 5. Вивчення політики в Новий час.
- Тема 6. Політичні концепції Дж.Локка й Т.Гоббса.
- Тема 7. Французькі просвітителі про політика й політичний устрій.
- Тема 8. Виникнення політології як окремої галузі людського знання.
- Тема 9. Предмет політології.
- Тема 10. «Політологія» і «політична наука»: співвідношення понять.
- Тема 11. Структура сучасної політичної науки: політична філософія, вчення про політичні інститути, теорія міжнародної політики, політична історія.

5. Політична культура

- Тема 1. Політична культура: поняття.
- Тема 2. Класичні праці Г. Алмонда й С. Верби з політичної культури.
- Тема 3. Політична культура як елемент (підсистема) культури.
- Тема 4. Політичні субкультури.
- Тема 5. Типи політичних культур: критерії класифікації.

6. Політичні ідеології

Тема 1. Політичні ідеології: визначення, структура, функції.

Тема 2. Сучасні політичні ідеології: критерії класифікації, характерні риси.

Тема 3. Лібералізм.

Тема 4. Консерватизм.

Тема 5. Фашизм, нацизм.

Тема 6. Націоналізм.

Тема 7. Соціалізм, комунізм.

Тема 8. Екологізм, релігійний фундаменталізм.

Тема 9. Політичні ідеології в сучасній Україні.

ІІІ ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До навчальної дисципліни №1 Вступ до спеціальності «Політологія»

Основна

1. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політологія. – Л.: Світ, 2001. – 384 с.
2. Денисенко В. М., Матвієнків С. М., Штерн В. Ю. Політологія. Вступ о спеціальності. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Львів: Астролябія, 2007. – 360 с.
3. Политология / Под ред. Н.И. Сазонова. – Х.: Фолио, 2001. – 831 с.
4. Політологія / За ред. В.Г. Кременя, М.І. Горлача. – К.; Х.: Сдинорог, 2002. – 640 с.
5. Політологія / За ред. І.С. Дзюбка, К.М. Левківського. – К.: Вища шк., 2001. – 415 с.
6. Політологія / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. – К.: Академія, 2002. – 526 с.
7. Політологія: історія та методологія / За ред. Ф.М. Кирилюка. – К.: Здоров'я, 2000. – 600 с.
8. Політологія: Політика і суспільство. Держава і суспільство / За ред. А. Колодій. – К.: Ельга, 2000. – 584 с.

Додаткова

1. Вебер М. Политика как призвание и профессия / М.Вебер // Избр.произв. – М., 1990.
2. Гаєвський Б.А. Сучасна українська політологія. – К.: МАУП, 1999. – 265 с.
3. Семенченко Ф.Г. Політична діяльність: аксіологічний вимір / Ф.Г.Семенченко – К., 2011.

До навчальної дисципліни №2 Загальна теорія політики

Основна

1. Загальна теорія політики. Посібник. Укладач Пашенко В. І. – Д. – 2011.
2. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. / Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. — 226 с.
3. Політологія / За ред. І.С. Дзюбка, К.М. Левківського. - К.: Вища шк., 2001. – 415 с.
4. Політологія / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. – К.: Академія, 2002. – 526 с.
5. Політологія у схемах, таблицях, визначеннях / За ред. І.С. Дзюбка, І.Г. Онищенко. – К.: Основи, 2001. – 178 с.

Додаткова

1. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. / Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. – 226 с.
2. Ярош О.Б. Загальна теорія політики. – Луцьк: РВВ Вежа Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. – 240 с.

До навчальної дисципліни №3 Політичні еліти і лідерство

Основна

1. Брегеда А.Ю. Основи політології. – К.: КНЕУ, 2000. – 311 с.
2. Кухта Б.П. Політичні еліти та лідерство / Б.П. Кухта, Н.Г. Теплоухова.– Л., 2000.
3. Політичне лідерство: навч. посіб. / авт. кол. ; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко. – К. : НАДУ, 2013. – 300 с.
4. Політологія: Політика і суспільство. Держава і суспільство / За ред. А. Колодій. – К.: Ельга, 2000. – 584 с.

Додаткова

1. Батрименко О.В. Бюрократія в сучасному суспільстві: сутність, роль та тенденції розвитку : монографія / О.В. Батрименко. – К., 2012.
2. Елітознавство : підручник / за заг. ред. В. А. Гошовської. – К. : НАДУ, 2013. – 268 с.
3. Політична енциклопедія / ред. кол.: Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. –К., 2012.
4. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В.П. Горбатенко; за ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. – К., 2004.

5. Українські еліти в контексті місцевого і регіонального розвитку: історія та сучасність. Популярний нарис/ [Пухтинський М., Власенко О., Ворона П., Лопатинський В., Обушний О.]. – Полтава.: ПП Шевченко, 2009. – 170 с.

До навчальної дисципліни №4 Історія зарубіжних політичних вчень

Основна

1. Історія політичної думки за заг. редакцією Н. М. Хоми, (І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.). – Л: Новий Світ-2000, 2016. – 1000 с.
2. Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. – 414 с.
3. Кирилюк Ф.М. Історія політології. – К.: ІНТАС, 2002. – 535 с.
4. Кирилюк Ф.М. Основи політології. – К.: ІНТАС, 2000. – 248 с.
5. Кирилюк Ф. М. Новітня політологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч.закл.]/ Ф. М. Кирилюк – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 564 с.
6. Кирилюк Ф.М., Обушний М.І., Хилько М.І. та ін.; За ред. Ф.М.
7. Кирилюка Політологія Навчальний посібник / К.: Здоров'я, 2004. – 776 с.

Додаткова

1. Політична енциклопедія / ред. кол.: Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. – К., 2012.
2. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В.П. Горбатенко; за ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. – К., 2004.
3. Токовенко О. С., О. А. Третяк. Посібник до вивчення курсу «Історія політичних вчень» (частина І). –Дніпропетровськ. РВВДНУ. 2006.
4. Токовенко О. С., О. А. Третяк. Посібник до вивчення курсу «Історія політичних вчень» (частина ІІ). –Дніпропетровськ. РВВДНУ. 2007.
5. Токовенко О. С., О. А. Третяк. Посібник до вивчення курсу «Історія політичних вчень»(частина ІІІ). –Дніпро. РВВДНУ. 2017.

До навчальної дисципліни №5 Політична культура

Основна

1. Остапенко М. А. Політична культура суспільства [Текст] : навч. посіб. / М. А. Остапенко ; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : МАУП, 2008. – 96 с.
2. Політична культура [Текст] : метод. рекомендації до семінарських занять / уклад. Н. Ю. Ротар ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2004. – 40 с.
3. Політологія у схемах, таблицях, визначеннях / За ред. І.С. Дзюбка, І.Г. Онищенко. – К.: Основи, 2001. – 178 с.
4. Політологія: Політика і суспільство. Держава і суспільство / За ред. А. Колодій. – К.: Ельга, 2000. – 584 с.

Додаткова

1. Бурдяк В. Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів [Текст] / В. Бурдяк, Н. Ротар ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2004. – 328 с.
2. Нагорна Л. П. Політична культура українського народу: історична ретроспектива і сучасні реалії [Текст] / Л. П. Нагорна ; Ін-т політ. і етнонац. дослідж. НАН України. – К. : Стилос, 1998. – 278 с.
3. Політична культура сучасної молоді [Текст] / В. М. Бебик [та ін.] ; Український НДІ проблем молоді. – К. : [б.в.], 1996. – 112 с.
4. Політична культура та проблеми громадянської освіти в Україні [Текст] : аналіт. звіт / І. Жадан [и др.] ; відп. ред. С. Рябов ; Інститут громадянської освіти НаУКМА. – К. : Тандем, 2004. – 79 с.
5. Рудакевич О. М. Національна політична культура: теорія, методологія, український досвід [Текст] : монографія / О. М. Рудакевич ; Терноп. нац. екон. ун-т. – Т. : ТНЕУ, 2010. - 451 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 416-451.
6. Сашук Г. М. Політична культура інформаційного суспільства [Текст] : монографія / Ганна Сашук. – К. : Вадекс, 2011. – 327 с.

До навчальної дисципліни №6 Політичні ідеології

Основна

1. Кирилюк Ф. М. Філософія політичної ідеології: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 520 с.
2. Консерватизм. Консервативна традиція політичного мислення від Едмунда Берка до Маргарет Тетчер [Текст] : антологія / пер. Ю. Бадзьо [та ін.] ; упоряд. О. Проценко, В. Лісовий ; Наукове товариство ім. Вячеслава

Липинського. - 2-ге вид. (переробл. і доп.). – К. : Смолоскип ; К. : Простір, 2008. – 788 с.

3. Лібералізм. Ліберальна традиція політичного мислення від Джона Локка до Джона Роулза [Текст] : антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий ; Наукове товариство ім. Вячеслава Липинського. – 2-ге вид., перероб. – К. : Простір ; К. : Смолоскип, 2009. – XXXII, 1123 с.

4. Націоналізм: Теорії нації та націоналізму від Йогана Фіхте до Ернеста Гелнера [Текст] : антологія / Наукове товариство ім. Вячеслава Липинського ; пер. Ю. Бадзьо [та ін.] ; упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. - 2.вид., перероб. і доп. – К. : Смолоскип, 2006. – 684 с.

5. Посібник до вичення дисципліни «Політичні ідеології»/упоряд. В. Ю. Полянська. Д. – 2011.

Додаткова

1. Бегей І. І. Політологічні студії : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Бегей; МОНМС України, Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К. : УБС НБУ, 2011. – 495 с.

2. Іванова Л. Г. Україна між Сходом і Заходом: до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (І половина ХІХ ст.) : навч. вид. / Л. Г. Іванова; Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2007. – 191 с.

3. Копилов В. О. Соціально-політичні течії сучасності : навч. посіб. / В. О. Копилов, І. І. Ковальова, Л. А. Лобанова, О. В. Раздіна, В. Б. Селевко, С. Є. Чмихун; Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т». – Х., 2010. – 184 с.

4. Круглашов А. М. Драма інтелектуала: політичні ідеї Михайла Драгоманова / А. М. Круглашов; ред.: Ю. І. Макар; Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. – 2-е вид. – Чернівці : Прут, 2001. – 488 с.

5. Мигул І. Політичні ідеології: порівняльний аналіз [Текст] / І. Мигул. – К. : Фонд «Українська перспектива», 1997. – 52 с.

IV СТРУКТУРА ВАРІАНТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Кожний варіант фахового вступного випробування містить **40** тестових питань, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні варіанту випробування.

Варіант складається із завдань таких форм:

- 1) Питання на обрання вірної відповіді – до кожного питання надаються чотири варіанти відповіді, з яких вступник має обрати одну, зробивши відповідну позначку;
- 2) Питання на встановлення відповідності – до кожного питання надано інформацію, позначену цифрами ліворуч і літерами праворуч, для якої вступник повинен встановити відповідність, зробивши відповідні позначки у таблиці на перетинах рядків і стовпчиків;
- 3) Питання на встановлення вірної послідовності – до кожного питання надано перелік подій позначених літерами, які потрібно розташувати у вірній послідовності, зробивши відповідні позначки у таблиці відповідей на перетинах рядків і стовпчиків.

Розподіл питань у кожному варіанті:

- за формою завдань

№ з/п	Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті
1	Питання на обрання вірної відповіді	30
2	Питання на встановлення відповідності	5
3	Питання на встановлення вірної послідовності	5
	Усього	40

- за темами навчальних дисциплін

№ з/п	Зміст питання	Кількість одиниць у варіанті
1	За темами навчальної дисципліни №1	7
2	За темами навчальної дисципліни №2	7
3	За темами навчальної дисципліни №3	7
4	За темами навчальної дисципліни №4	7
5	За темами навчальної дисципліни №5	6
6	За темами навчальної дисципліни №6	6
	Усього	40

V КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Оцінка за відповідь на кожне питання варіанту фахового вступного випробування може набувати одного з двох значень:

максимального значення кількості балів – за вірної відповіді,
мінімального значення (0 балів) – за невірної відповіді.

Розподіл максимальної кількості балів за відповіді на завдання різної форми наведений у таблиці:

№ з/п	Форма завдання	Максимальне значення, кількість балів	Максимальна кількість балів, яка може бути набрана за виконання завдань певної форми
1	Питання на обрання вірної відповіді	60 усього, 2 за 1 тест	$30 * 2 = 60$
2	Питання на встановлення відповідності	4 – за увесь тест	$5 * 4 = 20$
		$1/4$ – за кожен вірно встановлену відповідність	
3	Питання на встановлення вірної послідовності	4	$5 * 4 = 20$
		$1/4$ – за кожен вірно встановлену послідовність	
	Усього		100